

PARKERDŐGAZDASÁG

A PILISI ÁLLAMI PARKERDŐGAZDASÁG LAPJA

V. évfolyam, 5.-6. szám

1990. december

Állami és/vagy privát Parkerdő?

Felgyorsult változások idején

Interjú dr. Berdár Béla főigazgatóval

Azt az évet zárjuk, amelyet alighanem az 1989-90-es magyar forradalom befejező szakaszaként emlegetnek majd a jövő történelemkönyvei. A pártállam tavalyi felbomlása után az 1990. év hozta meg a polgári demokrácia alapintézményeinek kialakítását, lezajlottak az országgyűlési és önkormányzati választások, megkezdték működésüket az új hatalom szervei. A politikai rendszerváltás úgy-ahogy befejeződött; napjainkban és a közeljövőben mindinkább a gazdasági rendszerváltásra helyeződik át a hangsúly. Az iparban, a szolgáltatások és a kereskedelem területén egyre nagyobb teret hódít a magántőke, s bár a mezőgazdaságban (a földtulajdon körüli éles viták miatt) nem ilyen egyértelmű ez a folyamat, kevéssé kétséges, hogy hamarosan e szférában is felgyorsul a privatizáció. A nemzetgazdasági tulajdonviszonyok gyökeres megváltozása nyilván az erdészkedésre is erős hatást gyakorol. Szakmánkban már ma is kemény viták zajlanak a jövő mozgásterének kialakításáról; az ütköző koncepciók végpontjai a teljes privatizálástól a centralizált államerdészetig terjednek. Hogyan érinti-érinthesi mindez Parkerdőgazdaságunkat? — erről beszélgetünk dr. Berdár Béla főigazgatóval.

ÁLLAMIGAZGATÁSI IRÁNYÍTÁSÚ VÁLLALAT

— Mielőtt elmerülnénk e nagyon szerteágazó problémakörben, szeretném a legaktuálisabb információt megosztani a kollégákkal: **eldöntött tény, hogy január elsejétől eredményérdekeltségű költségvetési szervből államigazgatási irányítású vállalattá alakul át Parkerdőgazdaságunk** — mondta előljáróban dr. Berdár Béla. — Megszűnik eddigi sajátos jogi-gazdálkodási helyzetünk: gyakorlatilag ugyanolyan gazdasági (adózási, elszámolási stb.) feltételrendszerben

fognak működni, mint a többi állami vállalat. Ez lényeges változás, de nem jelent valamiféle „mindent felforgató” váltást, hiszen gazdálkodásunk legtöbb szférájában eddig is a vállalati, vállalkozási elemek domináltak. A változás alapvetően a közjóléti erdőgazdálkodást érinti. Eddig a Földművelésügyi Minisztérium (korábban Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium) számára meghatározott és kezelésében lévő állami költségvetési források nekünk biztosított részéből láttuk el a vállalkozási alapokra nyilván nem

(Folytatás a 2. oldalon.)

*Kellemes
karácsonyi
ünnepeket
és boldog
új évet
kívánunk
Parkerdő-
gazdaságunk
minden
dolgozójának!*

(Folytatás az 1. oldalról.)

helyezhető - közjóléti erdőgazdálkodási tevékenységünket, s e minisztérium felé számoltunk el - úgy, hogy adóbefizetéseinkből a jóváhagyott összeget jóváírták. Ezentúl azonban közvetlenül a Parlament által meghatározott, közvetlenül az állami költségvetésbe foglalt ilyen célú forrásokból fogjuk megfinanszírozni a közjóléti tevékenységet, s a Pénzügyminisztérium ellenőrzi majd a keret felhasználását. Méginkább érdekünk tehát, hogy nyíltan, gondjainkat, eredményeinket a nyilvánossággal megosztva végezzük tevékenységünket. Azt, hogy 1991-ben pontosan mekkora keret áll rendelkezésünkre, e nyilatkozat időpontjában (december elején, a szerk.) még nem tudjuk. Mi idejében megfogalmaztuk igényünket, amely konkrét összegében mindössze 10%-kal több, mint az 1990. évi keret. Tehát — a 30-35%-ra becsült 1991-es inflációt figyelembe véve — reálértékében jelentősen csökkent keretre kell számítanunk, és még takarékosabban kell gazdálkodnunk vele. Az ország jelenlegi helyzetében nem láttuk célszerűnek, hogy nagyobb összeget kérjünk, viszont az igényelt keret — megítélésünk szerint — elengedhetetlenül szükséges a legelemibb szakmai követelmények teljesítéséhez.

FOLYAMATOS MEGÚJULÁS

— *A Parkerdőgazdaság besorolásának, működési formájának e lényeges változásán túlmenően milyen más szervezeti átalakításra számíthatunk?*

— Minden gazdálkodó szervezet folyamatos feladata, hogy alkalmazkodjon a környezetében zajló változásokhoz, megújuljon, amikor és

amilyen mértékben szükséges. Nem helyes, ha a megújulási folyamat kampányszerű — ez gyakran több kárt okoz, mint hasznot —, inkább az **állandó megújulási képesség** kialakítása, megőrzése és fejlesztése a fontosabb.

Ha visszatekintünk közelmúltunkra, Parkerdőgazdaságunk történetében két jelentős átszervezési periódust látunk. Az 1985. évi szervezeti-működési változásokra hosszú előkészítés után, elég jól szervezeten került sor, s úgy érzem, az idő igazolta az akkor végrehajtott intézkedéseket. 1989-ben, a Budavidéki EVAG — minket is váratlanul ért, általunk nem szorgalmazott — átcsatolása kényszerhelyzetet teremtett: igen rövid idő alatt, nagyon komoly problémákkal kellett megküzdenünk. E kényszerhelyzet hatásait ma sem dolgoztuk fel teljesen — elegendő, például, ha az incsői fafeldolgozó még rendezetlen sorsára utalok —, de a két cég összeolvadásának folyamata már lényegében véget ért.

AMI PRIVATIZÁLHATÓ ÉS AMI NEM

— Ma, kevéssel azután, hogy a két szervezet integrálásán végre túljutottunk, mégsem érkezünk nyugodtabb periódusba — folytatta főigazgatónk. — Felgyorsult változások idejét éljük, s nem nézhetjük passzívan, hogy az egész országot, az egész gazdaságot, működésünk egész környezetét átalakító változások egyszerűen átsöpörjenek rajtunk.

Amint beszélgetésünk elején már szóltam róla, számunkra az átlagosnál jelentősebb, hogy erősen csökkent a költségvetés újraelosztó szerepe. Az új körülmények között kell — legalább! — megőriznünk, s ha lehet, még növelnünk is a parkerdőgazdálkodás színvonalát, a ránk bízott erdők, a jövő nemzedékek érde-

kében.

Mint minden erdőgazdaságnak, nekünk is szembe kell néznünk az- zal, hogy a tulajdonviszonyok gyökeres átalakulása milyen következményekkel jár. Számos alapkérdés merül fel. Az erdő, ez az érzékeny nemzeti kincs vajon mennyire helyezhető — a nemzetgazdaság szinte minden területén eluralkodó — versenyszférába? Az alaptevékenységeken kívül végzett egyéb tevékenységeink hogyan alkalmazkodjanak az új helyzethez? Hol és mennyire célszerű az erdőgazdálkodás terén és a többé-kevésbé szorosan kapcsolódó egyéb tevékenységi körökben privatizálni?

A kérdések — csupán az alapkérdések is — még hosszan sorolhatók. Én — csupán a Parkerdőgazdaságnál konkrétan felmerülő kérdéseknél maradva, tehát az egész erdőszekedés koncepcionális kérdéseit most nem érintve — a következő stratégiai megoldási lehetőségeket látom.

Jelenlegi tevékenységeinket **két fő csoportra** lehet és kell osztani. **Vannak olyan tevékenységeink, amelyek — jellegüknél fogva — beilleszkednek a viszonylag „korlátlan” versenyszférába,** a költség/haszon elv alapján álló piacgazdaságba. Amennyire a piacgazdaság Magyarországon kialakult, e tevékenységeink eddig is e szférában működtek.

— *Milyen ágazatokról van szó?*

— Főként az építőiparról, a gépjávitásról és műszaki szolgáltatásról, az idegenforgalomról és a műszaki tervezésről, tehát a Főépítésvezetőségről, a Műszaki Erdészetről, a Natours Travel-ről és a Natourplan tervezőirodáról. **E tevékenységeknél, az ezeket működtető szervezeteknél meg kell keresnünk a részleges vagy teljes privatizálás legcélszerűbb formáit.** Az érintettekkel való széles körű

konzultáció alapján meg kell vizsgálni minden lehetséges megoldást, ideértve bel- és külföldi tőke bevonását, dolgozói részvénytulajdon kialakítását, mindezek ötvözött változatait — és így tovább. Lehetségesnek látom és szorgalmazom, hogy az említett ágazatok, szervezetek dolgozói már 1991 vége előtt új keretek között folytassák munkájukat.

Tevékenységeink másik, nagyobb csoportja — maguk, az alaptevékenységeink — **korlátozott versenyszférába** tartoznak. Egyetértek azzal, hogy az erdők túlnyomó része állami tulajdonban maradjon. Az erdőt sehol a világon nem szabad kitenni a korlátlan piaci verseny törvényeinek, mert ez igen gyorsan az erdőterület csökkenéséhez, az erdő és a vad pusztulásához vezet.

Ugyanakkor bizonyos elemeiben az erdőművelés, a hagyományos és a közjóléti erdőgazdálkodás is privatizálható. Ennek lehetőségeit — az érdekeltség és az eredményesség fokozása érdekében — szintén érdemes megvizsgálni. Csak néhány példát említek. Célszerű lehetőséget adni a **mezőgazdasági kis-**

termelőknél, hogy — például csemetekertek bérletével vagy megvásárlásával — az erdőgazdálkodásban is vállalkozásba kezdjenek. Egyes gépeket érdemes — bérlet vagy lízing formájában — **szerződéses rendszerben kiadni a gépkezelőknek**. Általában az egész gépüzem kérdéskörét érdemes felülvizsgálni. A növekvő alkatrész- és energiaárak mellett nagyon meg kell gondolni, hogy valójában milyen gépesítettségre van szükségünk, mi az, amit érdemesebb saját eszközeinkkel, s mi az, amit célszerűbb külső vállalkozók bevonásával elvégezni. Szorosabb kapcsolatokat kell kiépítenünk, esetleg érdemes **közös vállalkozásba kezdenünk a területünkön működő önkormányzatokkal**. A közjóléti erdőgazdálkodás terén intenzívebb kapcsolatokat kell kialakítanunk környezet- és természetvédők, illetve más érdekelt társadalmi szervezetekkel, alapítványokkal, hiszen céljaink jórészt közösök, miközben e célok megvalósítására mind szűkösebb központi források állnak rendelkezésre.

Összefoglalva: az új körülményekhez alkalmazkodva, az új lehetőségeket kihasználva az erdőgaz-

dálkodás terén is korszerűsíteni kell szervezetünket, módszereinket. Az előzetes konzultációk már elkezdődtek. Várhatóan 1991 közepén jutunk el abba a stádiumba, hogy kiértelt szervezeti változásokat hajthatunk végre.

— *Végezetül arra kérem, néhány mondatban értékelje az idei évet.*

— Bár a tervezettnél kisebb eredményre számíthatunk, összességében megfelelően alakult az év. Parkerdőgazdaságunk továbbra is stabil, szakmailag jó színvonalon látja el feladatait, teljesíti kötelezettségeit. Különösen az erdőművelésben sikerült a korábbinál magasabb mércét érvényesítenünk, a jövőépítés érdekében.

A vállalat vezetése nevében ezúton is szeretném megköszönni az egész kollektívának, hogy a korábbinál is keményebb körülmények között, átgondoltabban, eredményesen sikerült teljesíteni feladatainkat. Jó egészséget, sikerekben gazdag, boldog új esztendőt kívánok minden kollégának.

Lejegyezte: —sébor-

Telki helyett Vastagtanya?

Amint emlékezetes, Parkerdőgazdaságunk február 15-én úgynevezett opciós szerződést írt alá a Mannai Properties Limited - londoni székhelyű - beruházási vállalkozással Telki környékének idegenforgalmi fejlesztésére, hasznosítására.

Az opciós szerződés alapján partnereink a következő fél évben megvizsgálták a hasznosítás konkrét lehetőségeit, a beruházás piaci kilátásait és várható költsé-

geit. Amint annak idején részletesen írtunk róla, igen jelentős - mintegy 150 millió dolláros - befektetést tartalmazott az előzetes terv, több szálloda, üdülőfaló, golfpálya, más világszínvonalú sportlétesítmény kialakításával.

A megvalósíthatósági tanulmány alapján, a részletesebb tervekől kitűnt, hogy a beruházás 50-70 hektár (egyébként jórészt vágásérettségi korban lévő) erdő kivágásával járna. Ezzel az erdészeti és a természetvédelmi hatóság nem értett egyet, bár vállal-

tunk megfelelő területű minőségi pótlást ajánlott fel.

Az újabb tárgyalások során a telki terület helyett a Budakeszi-Páty között lévő vastagtanyai terület ilyen jellegű hasznosítása került előtérbe. A beruházás itteni végrehajtása alig érintene erdőállományt, mert túlnyomó részben mezőgazdasági területről, vadföldről van szó. Várható, hogy e térség idegenforgalmi hasznosításához a hatóságok hozzájárulnak. Az új lehetőségek alapján már zajlik a beruházási terv módosítása.

Harminc milliós eredmény várható

A tervezettnél lényegesen gyöngébb eredménnyel zártuk a III. negyedévet, s várható, hogy az éves eredményterv is csak 50 százalékosan teljesül. Ennek oka kisebb részben az, hogy a fatermek és a vadászat piacán jelentősen csökkent a kereslet, nagyobb részben az, hogy - az áremelkedések miatt - költségeink megfelelő ellensúlyozás nélkül növekedtek, illetve az aszály következtében az erdőművelés a tervezettnél rosszabb eredményt hozott.

Nettó árbevételünk a III. negyedév végére elérte a 742 millió forintot (ebből 99 millió forintot tett ki az export), az év végén pedig 1 milliárd 100 millió forint nettó árbevétel várható, ezen belül 160 millió exportbevétellel. Bár az I-III. negyedévet kis veszteséggel zártuk, az év végéig 30 millió forint körüli eredményre számíthatunk. Néhány fő ágazatot tekintve a következő kép rajzolódik ki.

A **mag- és csemeteágazat** a tervnek megfelelően teljesített, bár gondot okoz, hogy egyes csemetefajoknál piaci túlkínálat jelentkezik. Az **erdőfelújítás** terén - a műszaki szemlék alapján - 4,5 millió forintos eredménykiesés mutatkozik, el-

sősorban a folyamatban lévő erdősítések alacsonyabb készütsége miatt. Örövendetes, hogy mintegy 80 hektárral csökkent a hátralék és nőtt a befejezett erdősítések volumene. Az erdőművelésben dolgozók létszámát sikerült növelni. Sikeres felújítás-pótló telepítéseket indítottunk be, így kiemelkedő, hogy a Gödöllői Erdészetnél már közel 30 hektár szankciós erdőfelújítást váltunk ki. A kerítésépítési tervet idén várhatóan túlteljesítjük. A **fakitermelési ágazatra** nagyon hátrányosan hat a szűkülő piac, több, eddig kurrens választék - például a T-rönk - piaci visszaesése. A művelési igények kielégítése mellett jelentős mértékű véghasználatot kell elhalasztanunk a következő évre. Magas készleteinket az év végéig csökkenteni kell. A szabad kapacitás igen eredményes lekötését jelentette NSZK-beli fakitermelési vállalkozásunk, amely idén 1 millió márka bevételt hoz. A **fafeldolgozás** terén a felvágó kapacitást 75 százalék körüli leterhelésre terveztük. A III. negyedévi alapanyag-felvágás az időarányos mutatószámánál 6 százalékkal jobban alakult. Az egész évi eredmény várhatóan

a tervnek megfelelő lesz, s ugyanez mondható el a továbbfeldolgozás eredményességéről is.

A **vadászati ágazat** árbevétele jelentősen elmaradt a tervezett ütemtől. Jellemző, hogy a szeptemberre lekötött vadászprogramok egyharmadát lemondták. Ev közben kétszer csökkentettük a vadhús árát, így ezen a téren is 3,6 millió forintos árbevétel-kieséssel kell számolnunk.

Az idei I-III. negyedévben - a tavalyi, hasonló időszakhoz képest - közel 8 százalékkal csökkent Parkerdőgazdaságunk **létszáma**. Az összes foglalkoztatottak száma jelenleg átlagosan 2093 fő, ezen belül 1767 fő dolgozik teljes munkaidőben. Az **átlagbérek** a tervnek megfelelően, 21,6 százalékkal nőttek. A létszám a tervezettnél nagyobb mértékben csökkent, főként a budakeszi és az incsói fafeldolgozó üzem - gazdaságossági okokból történt - átszervezése miatt.

Az erdészetek, illetve más egységeink eredményteljesítését az alábbi táblázat ismerteti.

Lesenszky László

Erdészet	Eredményelvárás millió forint	I-III. negyedév tény	Éves várható eredmény	
			minimum	maximum
Szentendre	4,0	8,8	6,5	8,0
Visegrád	7,7	-2,3	7,0	7,4
Pilismarót	13,3	11,9	12,5	14,0
Piliszentkereszt	8,2	8,1	11,5	12,9
Budapest	5,6	3,9	3,8	5,5
Ráckeve	13,4	9,9	14,0	17,0
Bajna	19,9	-3,9	6,9	13,9
Telki	12,2	5,3	11,0	13,0
Valkó	13,5	4,8	12,9	14,7
Gödöllő	-0,4	-14,1	-7,4	-2,9
Incsó	-12,5	-12,1	-16,5	-16,5
Lepence	22,6	28,2	28,0	32,0
Műszak	-13,5	-12,2	-16,0	-14,0
Főépítésvezetőség	6,0	5,4	6,1	10,8
Natours	0,5	1,2	0,0	0,6
Natourplan	0,4	0,2	0,2	0,4
Natourex	-3,9	-3,9	-3,9	-3,9
Központ	-71,0	-51,5	-73,0	-70,0

Műszaki Erdészet

Befejezés előtt az új telephely

A tervek szerint Műszaki Erdészetünknek ez év végéig kell átköltöznie új telephelyére, a volt Esztergomi Erdészet központjának területére. (Mint ismeretes, erre a Bős-Nagymarosi Vízlépcső azóta leállított építése miatt kerül sor.) Szabados János beruházási és fejlesztési osztályvezetőt arról kérdeztük, hogyan haladnak az új telep kivitelezési munkái.

- Eddig minden az ütemterv szerint alakult - kezdte az osztályvezető. - Most azonban már van egy kis lemaradás az *irodaépületnél*, s emiatt a költözés itt csak később kezdhető meg. Viszont elkészült már az új *üzemcsarnok*, ahol jelenleg a szerszámgépek telepítése zajlik. Működik a *raktár*, használatba vették a *szociális épületet* is, s befejezés előtt áll a *TMK-műhely*. Nincs még készen az *asztalosműhely*, s az eredeti tervek szerint is áthúzódik a jövő évre a *lakatosműhely* kivitelezése.

Gyakorlatilag csak a nagy üzemcsarnok teljesen új létesítmény, a kiszolgáló egységeket a meglévő épületek felhasználásával alakítottuk ki. Természetesen ez jelentős átalakítási, bővítési, korszerűsítési munkát igényelt. Komoly feladatot jelentett a telep infrastruktúrájának fejlesztése is: átépítettük a teljes elektromos hálózatot, s kialakítottuk az egész telep központi fűtésének rendszerét. Az átépítési és térburkolati munkák pedig - amelyek főként a csarnoképülethez kapcsolódtak - összesen 7 millió forintba kerülnek.

Az erőgépek, gépkocsik javítására szolgáló *1600 m² alapterületű üzemcsarnok* kivitelezésére tendert írtunk ki - s a versenyztetés ered-

ményeképpen igen kedvező feltételekkel kötöttünk szerződést az egyik vállalkozó céggel. A csarnok megépítéséért összesen 37 millió forintot fizettünk - 2 millióval többet az eredetileg tervezettnél -, de a műhely felszereltségét tekintve a fajlagos ár így is alacsony, körülbelül 23 ezer forint négyzetméterenként. A felszerelés mind technológiai, mind környezetvédelmi szempontból a legkorszerűbb, s igen jók a munkakörülmények is.

- Összességében mennyibe került az új telephely kialakítása?

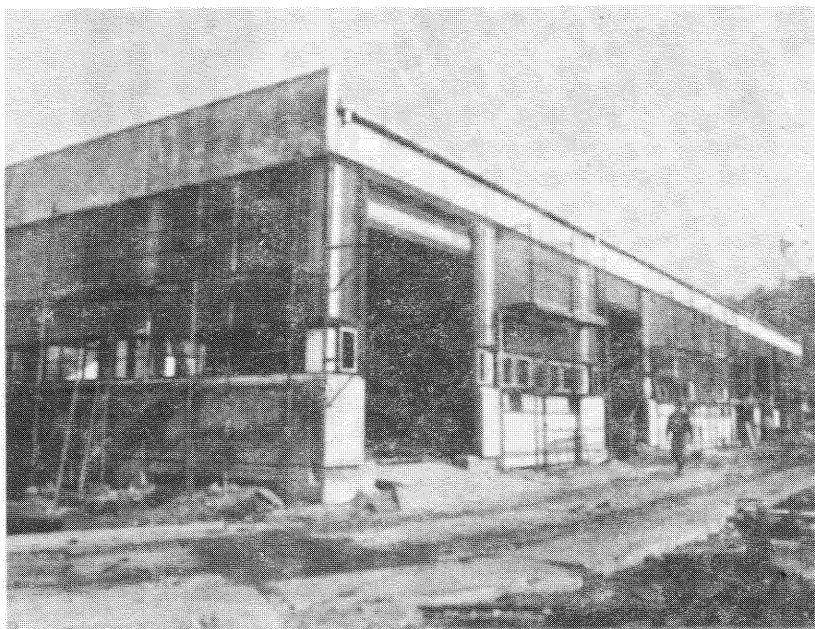
- Erre a célra a beruházási program két költségtypusban hagyott jóvá bizonyos összegeket. Beruházásonként *67,5 millió forintot*, amit *azonban 4 millióval túlléptünk*, rész-

ben a műszaki tartalom időközbeni megnövekedése, részben a nagy infláció miatt. Fenntartási költségként 9,5 millió forintot irányzott elő a program - amit úgy tudunk tartani, hogy a tervezett munkák közül néhányat elhagyunk.

- Mióta folynak az esztergomi munkák?

- A kivitelezés '89 tavaszán kezdődött, mintegy 2 éves előkészítő időszak után. Az alapos előkészítésnek köszönhető, hogy szervezeten, ütemesen haladt a munka - de nagy szerepe volt ebben *Horváth Ferencnek*, a teljes beruházás létesítményfelelősének, valamint *Bednár György* energetikai főelőadónak is.

H.Á.

Archív felvételünkön: a műhelycsarnok építése

A polgármester nyilatkozata

Visegrád jövője: az idegenforgalom

Az önkormányzati választásokon Visegrád szavazópolgárainak 65%-a vett részt. A szavazók - három jelölt közül, meglehetősen szoros küzdelemben - a független jelöltként induló Hadházy Sándor, 34 éves építőmérnököt juttatták a polgármesteri székbe, valamint 9 fős, szinte kizárólag pártoktól független személyiségekből álló önkormányzati testületet választottak. Az új polgármesterrel a település fejlesztésére vonatkozó terveiről, illetve Visegrád és Parkerdőgazdaságunk kapcsolatairól beszélgettünk.

- Hadházy úr, Önre és a képviselőtestületre nyilván szerteágazó teendők várnak. Ezek közül Ön mit helyez Visegrád fejlődésének centrumába?

- Egyértelműen az idegenforgalom az, amely településünk átfogó fejlődését motorizálhatja. Visegrádon sem az ipari, sem a mezőgazdasági tevékenység nem olyan jelentős, hogy a fejlődés középpontjába kerülhetne. Bár a Parkerdőgazdaság központja Visegrádon működik, az erdőgazdaság csak lakosságunk töredékének tud munkát biztosítani. Nagyon fontosnak tartom, hogy minél több helybéli munkalehetőség teremtődjön, hogy polgáraink - ha nem akarnak - ne kényyszerüljenek ingázásra, de nem hiszem, hogy ez akár ipartelepítéssel, akár mező- vagy erdőgazdasági fejlesztéssel a közjövőben megoldható lenne.

A mi jövőnk: az idegenforgalom. Rendkívüli adottságokkal rendelkezünk, amelyeket eddig nem használtunk ki.

- Nem használták ki?! Hiszen a település korábbi vezetői is az idegenforgalmat helyezték előtérbe!

- Valóban hangsúlyt fektettek az idegenforgalomra, de nem eléggé. Visegrádon a bel- vagy külföldi turis-

ta csak néhány órát tölt, de nem marad itt. Szaknyelven szólva: "átmenő forgalmat" bonyolítunk le "célforgalom" helyett. El kell érniünk, hogy a kirándulók, turisták jelentős része több napot időzzön nálunk, s az ebből származó bevétel a vállalkozókat és a települést egyaránt gazdagítsa.

- Hogyan lehet ezt megoldani?

- Először is: jelentősen bővítenünk kell a szálláshelyek számát, minden kategóriában. Az önkormányzatnak szorgalmaznia kell mind az egyszerű fizetővendégszolgálati szobakiadásokat, mind új panziók, motelek, szállodák létrehozását. További feladat, hogy globálisan bővítenünk kell az idegenforgalmi kínálatot.

Célszerű meggyorsítani a régészeti, műemléki feltárásokat, a műemlékekhez kapcsolódóan látványos programokat kell kialakítani, s mindennek jobb propagandát kell biztosítani. Célszerű Visegrád történeti értékeinek megismertetését összekapcsolni a Parkerdőgazdaság által felfejlesztett természetjárással, a természeti értékek hangsúlyozásával, s mindezeket összekapcsolni a Lepence által adott gyógyfürdő-turizmussal, valamint az eddig jórészt kihasználatlan vizitizmus és a - Gizella-telepi kór-

házban rejlő - gyógyüdültetés lehetőségeivel. Történeti, természeti értékek, széles körű gyógyüdülési és sportolási lehetőségek - e rendkívüli kínálatot egész Európában nagyon kevesen tudják adni. S akkor még nem szóltam a téli sportlehetőségek kialakításáról - ez mélyebb vizsgálatokat, s valószínűleg nagyobb befektetést igényel.

- Az idegenforgalom fejlesztésében számít Parkerdőgazdaságunkra is?

- Feltétlenül. Önök fontos tapasztalatokkal, komoly előtanulmányokkal rendelkeznek e téren. Mind Visegrád, mind a Parkerdőgazdaság végrehajtott olyan infrastrukturális fejlesztéseket, amelyek közös vállalkozások alapjaként szolgálhatnak. Visegrád önkormányzata nyitott az Önökkel folytatandó közös vállalkozások iránt, természetesen nem kizárva más befektetők bevonását.

Csak néhány példát mondok. A turistaszezonban igen kevés a település központja és a Fellegvár közötti buszjárat. Önöknek érdemes lenne gondolkodniuk azon, hogy néhány mikrobuszt hasznosítsanak e célra. Avagy: Önöknek vannak a környéken vadászházaik, amelyeket - a vadászszezonon kívül - csak mérsékelten használnak ki. A település érdekét is szolgálná, ha e házak a visegrádi turizmus egész rendszerébe illeszkednének.

Az új önkormányzat tisztában van azzal, hogy a Parkerdőgazdaság - Visegrád legfontosabb gazdasági egysége - eddig is sokat tett a

település és környéke fejlődéséért. Polgárainkban vannak ellenérzések is: a Parkerdőgazdaság ingatlan- és más ügyekben olykor éreztette túlnyomó gazdasági súlyát.

Személyes álláspontom az, hogy nyissunk tiszta lapot, a Parkerdőgazdaság bízson Visegrád polgárait, Visegrád polgárai pedig bízhatnak a Parkerdőgazdaságban.

Túl sok a közös érdekünk ahhoz, hogy bármelyik oldalról való múltbéli sérelem akadályozhassa a közös jövő építését.

Visegrád polgármesterével még igen sok fontos kérdésről beszélt lapunk tudósítója, a vízbázis megújításától a település szociálpoli-

tikai gondjaiig.

E problémakörökről most nincs terünk szólni. Amíg a településnek nincs önálló lapja - amelynek létrehozása egyébként a távlati tervek között szerepel - vállalati újságunk igyekszik nyilvánosságot adni Visegrád belső, sajátos problémáinak is. Ennek jegyében lapunk következő számában folytatjuk az interjút.

-sébor-

Új titkár a Pilisi Csoport élén

Az Országos Erdészeti Egyesület Pilisi Csoportja november 27-én tartott ülésén elemezte, összegezte az 1990. évi egyesületi munkát. A tagok megállapították, hogy mozgalmasság, tartalmas évet zárhatnak le. A rendezvények, bel- és külföldi tanulmányutak, szakmai kirándulások, ágazati napok bővítették az érdeklődő szakemberek ismereteit, erősítették a kollegiális kapcsolatokat. A jelenlévők egybehangzóan elismerésüket fejezték ki Parkerdőgazdaságunknak az év során nyújtott erkölcsi és anyagi támogatásért.

A Pilisi Csoport kialakította 1991. évi programját. Ez jellegében hasonló az előző évihez, bár valamivel szerényebb célokat tartalmaz.

Bánó László, a csoport titkára - megnövekedett vállalati elfoglaltságára, valamint az országos vezetőségben elnyert tisztségére tekintettel - kérte, hogy mentse fel funkciójából. A jelenlévők a kérést tudomásul vették és a titkári feladatok ellátásával Mizik András erdőmérnököt, a Pilismaróti Erdészet vezetőjét bízták meg. A titkár helyettesének Baranyi Katalint, a közjóléti csoport munkatársát kérték fel. A végleges választásra a következő közgyűlésen kerül sor.

Vállalati és SZOT-beutalók, segélyek

Az idén összesen 275 munkatársunk üdült a vállalati üdülőkben.

Az üdültetésre fordított vállalati támogatás meghaladta a 763 ezer forintot, egy beutalóra átlagosan 2775,-Ft támogatás jutott.

Szántódon, az erdőgazdaságok közös üdülőjében 10 napos turnusokban 133 fő, ugyanitt, egy bérelt üdülőben 10 napos turnusokban 35 fő, Zamárdiban, az erdőszeti üdülőben 14 napos turnusokban 30 fő, Bükfürdőn, bérelt üdülőben 10 napos turnusokban 37 fő, a balatonfüredi Natourplan tervezőiroda vendégszobájában 40 fő nyaralt.

További 56 fő kapott a vállalati szakszervezet révén SZOT-beutalót, valamint 45 házaspári, illetve gyógyüdültetési beutalót is elosztott a szakszervezet - az utóbbiak elsősorban Gyulára és Zalakarosra szölettek.

Parkerdőgazdaságunk jelentős összeggel - összesen 430 ezer forinttal - támogatta dolgozóink gyermekeinek beiskolázását.

Gödöllői Erdészet

Középpontban: az erdőfelújítás

Mint a Parkerdőgazdaság egy-egy éve, idén zárja első teljes gazdasági évét a Gödöllői Erdészet. A jelenlegi helyzetről, az örökölt problémák felszámolásában elért eredményekről Németh Gábor erdőszervezetet kérdeztük.

- Hogyan látja most - már bizonyos távlatból -, miként ment végbe a Parkerdőgazdaságba való beolvadás?

- A szervezeti beolvadás viszonylag zökkenőmentesen zajlott le. Különösebb örömet ugyan nem jelentett egyik félnek sem, de tudomásul vettük a döntést - s a gyakorlatban mindenki azon volt, hogy a szakmai munkában ne legyen fennakadás. Közösben igyekeztünk feltámi azokat a területeket, ahol a legtöbb a tennivaló: ahol komolyabb változtatásokat kell végrehajtani, ahol nagyobb segítségre van szükség. A legsúlyosabb gondok az erdőművelés terén jelentkeztek: a korábbi évek hibás gazdálkodási szemléletéből fakadóan, nagyon megnövekedett a megfelelő felújítás nélkül maradt erdőterület. Jól látta a Parkerdőgazdaság vezetése is, hogy e téren van a legnagyobb szükség a változtatásokra - s ehhez meg is adták a szükséges támogatást.

- Ennek már vannak konkrét eredményei is?

- Sikerült egyeztetni az elképzeléseket az erdőfelújítási hátralék leoldozásával kapcsolatban - de ez egy hosszabb távú program, 4-5 év is kell hozzá, míg elérjük a megfelelő szintet. Idén pedig a kedvezőtlen időjárás is hozzájárult, hogy az er-

dősítések a várhatónál kevésbé voltak eredményesek. De ezzel együtt is, a tavalyi 264 hektárhoz képest az idén 204 hektárra csökkent a felújítási hátralék. A tavaly végzett pótló telepítések 35 hektárral járultak hozzá ehhez a csökkenéshez. Bizonyos területeinken már nincsenek meg a reális feltételek az újraerdősítésre, mert az már csak aránytalanul magas, a szokásosnál 8-10-szer nagyobb költséggel lenne megoldható. Ehelyett máshol - parlagon hagyott vadföldeken - telepítünk erdőt, ahol kedvezőbbek a körülmények.

Problémát jelent, hogy a természetes újulatra nemigen számíthatunk a rendkívül száraz termőhely, a silány makktermés és az erdő természetes eltartóképességét messze meghaladó vadállomány miatt. Mondhatni, a vaddisznók már a levegőben elkapják a fáról lehulló makkot... Mivel azonban a természetes felújítás a mesterségesnél sokkal egyszerűbb és olcsóbb módszer, ezért - ahol lehetőség van rá - alkalmazására a jövőben is törekedni fogunk. Azonban - az eddigi gyakorlattól eltérően - az erre kijelölt területeket előre bekerítjük, hogy az újulatot megóvjuk a vadkártól. Ez persze nem olcsó dolog: 1 méter kerítés közel 500 forintba kerül. Idén körülbelül 3-4 millió forintot költöttünk erre a célra. Újszerű gyakorlatot jelent, hogy a területünkön működő vadásztársasággal kötött együttműködési szerződés alapján, a vadkárelhárításra fordított összegeknek - beleértve a kerítésépítést is - 50 %-át már az idén is rájuk hárítjuk át. Távolról az a célunk, hogy a vadkárelhárítási költségeket 100 %-ban a vadásztársaság fizesse.

- Nagy területen kell mesterséges erdőfelújítást végezniük, ami rendkívül munkaigényes feladat. Van hozzá elég emberük?

- Normális helyzetben elegendő lenne a fizikai dolgozóink száma, de közel 700 hektárt tesz ki a folyamatban levő erdőszítések területe. Ehhez valóban kevés az emberünk. Idén tavasztól őszig a fakitermelő brigádjaink is ebben a munkában vettek részt, de honvédségi munkacsoportot is igénybe vettünk: 3 hónapon keresztül 40 katonát foglalkoztattunk. Szegedi szakközépiskolások is dolgoztak nálunk, szakmai gyakorlat keretében. Velük nagyon elégedettek voltunk: a 15 éves gyerekek fél munkaidőben is legalább háromszor annyit végeztek, mint a katonák. Igyekszünk kihasználni a gépesítésben rejlő lehetőségeket is. Idén 45 hektáron hajtottunk végre tuskózást, mélyforgatást - így lehetővé válik, hogy a továbbiakban az ültetést és az ápolást is géppel végezzük.

- A felújítási hátralékok miatt az erdőfelügyelőség már korábban elrendelte Önöknél a fakitermelés korlátozását. Idén hogyan alakult a helyzet?

- A nevelővágásoknál nincs kiesés, de a véghasználati állomány tekintetében továbbra is fennáll a korlátozás. Az erdőterv évi 100 hektár körüli véghasználati állományt irányoz elő - ezzel szemben '90-re 21 hektár kitermelését engedélyezték számunkra. Minthogy ez alapvetően befolyásolja az erdőszet teljes tevékenységének eredményességét, a szakmai szempontok mellett

saját érdekeink is megkövetelik, hogy az erdőfelújítások megfelelő szintet érjenek el - mert ez az előfeltétele annak, hogy fokozhassuk a kitermelést.

- Szóba került, hogy sok kárt okoz az erdőben a túlságosan nagy vadállomány. Egy tavalyi interjú során Ön azt is elmondta, hogy a nagyvad-gazdálkodásra az erdésznek nincs befolyása, mert a terület túlnyomó részén másoké - a Vadbiológiai Kutatóintézeté és egy vadásztársaságé - a vadászati jog. E téren történt azóta valamilyen változás?

- Nem történt változás sem a vadászati jog gyakorlásában, sem a vadgazdálkodók tevékenységében. Arra számítottunk, hogy a vadásztársasággal kötött, már említett együttműködési szerződés alapján, megfelelő szinten fogják majd tartani a vadállományt, hogy ne kelljen sokat fizetniük kárelhárítási költségként. A Vadbiológiai Kutatóintézetrel is tárgyalásokat folytatunk egy hasonló jellegű szerződés megkötéséről.

Az erdész csak apróvadász területekkel rendelkezik, ahol fácán tenyésztésével és vadásztatásával foglalkozunk. E téren körülbelül 10 %-os nyereséggel számolhattunk eddig - idén azonban megdrágult az energia, s felmentek a takarmányárak is. Így a költségeink 25-30 %-kal megnövekedtek, s ugyanakkor - a külföldi konkurencia hatására - csökkent a fácán értéke. Ilyen körülmények között már nem nyereséges ez a tevékenység, ezért kénytelenek vagyunk beszüntetni. **A meglévő állományt még kihe-lyezzük, de azután már nem fogunk intenzív fácántenyésztést folytatni.** Nem szívesen hagyjuk abba, hiszen az emberi és technikai feltételek továbbra is adottak lennének.

Mindent elkövetünk a vadászhatunk forgalmának növelése érdekében. Minthogy vadászvendégekre csak az év rövid időszakában számíthatunk, kapcsolatba léptünk több

Idén 45 hektáron hajtottak végre tuskózást, mélyforgatást

idegenforgalmi szervezettel is, hogy a segítségükkel bővítsük a szállóvendégek körét. Intézményeknek - protokoll-célokra - egy napra is kiadjuk a házat. Azonban minden igyekezet ellenére sem tudjuk elérni a kívánatos, 70 %-os kihasználtságot. Ha a rezsiköltségeket sikerül behozni, az már elfogadható eredménynek tekinthető.

- **Külső megrendelések teljesítésére, vállalkozásokra van lehetőségük?**

- Korábban jelentős bevételünk származott a gépeinkkel végzett szolgáltatásokból: szállításból, földmunkákból. Azonban az általános gazdasági helyzet alakulásával összhangban, beruházások hiányában erősen megcsappant az érdeklődés a szolgáltatások iránt: ebben az évben már igen kevés külső megbízást kaptunk. Régebben csak a dózerrel végzett munkák 1 millió forint körüli nyereséget hoztak évente - idén pedig jó, ha eléri a 100 ezer forintot ez az összeg. Atárserdészetek, illetve más cégek számára végzett fuvarozásban is jelentős visszaesés tapasztalható. S mivel saját szállítási feladataink is megfogyatkoztak - a korlátozott fakitermelés miatt -, csökkentenünk kellett a gépparkot: 4 Kamazt és 2 rakodógépet

értékesítettünk. Minden olyan tevékenységet, amely nem nyereséges és nem tartozik az alapvető szakmai feladatok közé - le kell építenünk. Itt említeném meg azt is, hogy az erdészeti központ irodaépületében 600 négyzetméternyi területet bérebe adtunk más cégeknek. Mi a lehető legkisebb helyen húzzuk meg magunkat. A bérleti díjból fedezni tudjuk saját rezsinket és az épület fenntartásának költségeit.

- **A nehéz körülmények között, milyen eredménnyel zárja a '90-es évet a Gödöllői Erdészet?**

- Az igen magas erdőfelújítási költségek miatt, erősen korlátozott fakitermelés mellett, nem tudunk eleget tenni az elvárásoknak: a tervezett eredménytől 3-4 millió forinttal maradunk el. A terv szerint egyébként a nullszaldót kellett volna elérnünk... Becslésem szerint még 3-4 év szükséges ahhoz, hogy egy hasonló adottságokkal rendelkező üzemnek megfelelő szintű eredményt tudjunk produkálni. Mindenesetre, a következő évet már nyereséggel fogjuk zárni - jövőre 60 hektár véghasználati állomány kitermelését tűztük ki célul, ami annyit jelent, hogy a fahasználatból származó bevételünk az ideinek háromszorosára lesz.

Párhuzamos interjú

Múlt és jövő a Visegrádi Erdészethél

Január elsejétől új vezetője lesz a Visegrádi Erdészethél. Rencz János, aki 22 évig állt az erdészeti élén, nyugdíjba készül. Arra kértük, számoljon be olvasóinknak az itt töltött két évtized tapasztalatairól.

- Mielőtt erdészeti vezető lettem, már 18 évet „szolgáltam” különböző beosztásokban. Dolgoztam többek között erdőfelügyelőként, fejlesztési előadóként, műszaki vezetőként. Szüleim, nagyszüleim erről a vidékről származnak, így az erdő szeretete mellett a család is ehhez a tájhoz köt.

1969-ben, a Parkerdőgazdaság megalakulásakor kerültem a Visegrádi Erdészeti élére. Igyekeztem mindig az erdő érdekét szolgálni. 1969 és 1972 között nagy fejlesztést vittünk végbe a fahasznosítás területén. Ekkor épült meg a lepencei fafeldolgozó üzem, amely ma is a gazdaság legfontosabb egységei közé tartozik. Nehéz időszak volt ez az erdészeti történetében, akárcsak az a periódus, amikor protokolláris funkciókat is el kellett látnunk, nem egyszer személyes megaláztatásokat is elviselve egyes „vendégektől”. De az utóbbi tíz év sem volt könnyű, amikor az export árbevétel érdekében kellett erőfeszítéseket tennünk, külföldiek vadásztatásával. Mindezek mellett meg kellett teremtenünk annak lehetőségeit, hogy az erdészeti képes legyen közjóléti funkcióját is betölteni. E hármaskörű szorításában nem könnyű megfelelni az elvárásoknak, s közben az erdő hosszútávú érdekeinek megfelelően cselekedni. Elmondhatom, hogy Visegrádon sikerült igazi erdőgazdálkodást folytatni, itt nem zajlott rablógazdálkodás, a kitermelt

fát az erdő növedéke megtermelte. A vadgazdálkodás fejlesztését történelmi hagyományok alapozták meg területünkön. Igyekeztem megőrizni a Visegrádi Erdészeti „iskola” szerepét is. A fiatal erdészgeneráció nemzedékek óta próbaidőt tölt nálunk, s innen kerülnek más területekre vagy magasabb, vezető beosztásokba.

- *Hogyan tekint vissza az utolsó, az 1990-es évre?*

- A negyedik negyedévre tervezett teljesítménnyel együtt az év végére az erdészettől elvárt eredményt hoztuk. A fahasználati tervet túlteljesítettük, az erdőfelújítási terv szintén teljesül, s megfelelünk közjóléti feladatainknak is. A kilövési tervet már teljesítettük, év végéig még 2 millió forint körüli plusz árbevételre számítunk.

Az idén is gondot okozott a munkaerőhiány, ezt vállalkozók alkalmazásával, illetve nyugdíjasok időszakos foglalkoztatásával próbáljuk enyhíteni. A megrendelések csökkenése következtében visszaesett országos hírű és jelentőségű tevékenységünk, a parkberendezések és játszótéri eszközök gyártása. A gazdaságos termelést nehezítette az is, hogy a játékokhoz szükséges ipari anyagok (láncok, csatok) ára emelkedett.

Az idén elkezdtük egy 7 millió forintos beruházás előkészítését. 1991 júniusától egy jurta-tábort fogunk üzemeltetni. Már készülnek a tervek, s télen a faüzemben megkezdjük az előgyártást.

- *Milyen elismerésben részesült a munkájáért ebben a két évtizedben?*

- Én ezt a hivatást örömmel vállaltam 40 évvel ezelőtt, s mindvégig

meg is találtam ezt az örömet a munkámban. Voltak nehézségek, bizonyára tévedtem is olykor, de nincs szégyellni valóm. Bár az erdészek anyagi megbecsültsége elmarad sok más szakmáétól, én úgy érzem, hogy vállalati szinten maximális elismerésben részesültem. Többször kaptam kiváló dolgozó érmet, miniszteri dicséretet, de a legbüszkébb a Nyisztor-díjra vagyok, amit 1988-ban, hatvan évesen kaptam meg.

- *Hogyan tölti majd nyugdíjas éveit?*

- Nem kívánok elszakadni a szakmától, szeretnék továbbra is részt venni az erdészeti munkájában.

*

Januártól az erdészeti élére Ujsághy Gyula kerül, aki pályázat útján nyerte el ezt a beosztást. Idén április elsejétől Rencz János helyetteseként dolgozik az erdészethélben, így a vezetőváltás zökkenőmentesnek ígérkezik. Ujsághy Gyulát arról kérdeztük, mik a tervei, hogyan látja a Visegrádi Erdészeti jövőjét.

- *Az Ön pályája eltér a megszokottól, hiszen az 1977-es pályakezdés után fahasználati műszaki vezetőként dolgozott, majd főelőadó, később osztályvezető lett a központban, s innen pályázta meg a Visegrádi Erdészeti vezetését...*

- Véleményem szerint erdészeti élén lehet igazán alkotni. Számomra az jelenti a valódi karriert, ha - folytatva az elődök munkáját - az erdő életében határozhatok meg egy szakaszt, még ha ennek eredményét csak a következő nemzedék látja is.

A Visegrádi Erdészeti múltja, hírneve és tekintélye nem kis kihívást

jelent. Szeretnék megfelelni az itteni magas szakmai mércének.

- *Milyen tervei vannak a jövő évre?*

- Szakmai munkánkat maximálisan az erdőművelési feladatoknak szeretném alárendelni. Ennek pénzügyi hátterét „agresszívebb” értékesítési politikával és piacképes termékek előállításával teremthetjük meg. Úgy gondolom, a legkisebb megrendeléssel is foglalkozni kell, különösen a készpénzzel fizető vásárlót kell megbecsülnünk. Tervezük külső megrendelések vállalását erdészeti szakmunkákra vagy gépeink bérbeadására. A fafelvásárlás, -feldolgozás és -értékesítés terén is bővíthetjük még tevékenységünket. Szeretném javítani az erdészet kereskedelmi propagandáját a vevőkör szélesítése érdekében. A vállalkozásokból befolyt összegeket erdőművelésre szeretném fordítani. Ezt a munkát elősegíthetné egy határozottabb, egzisztenciálisan jobb helyzetben lévő Erdőfelügyelőség.

- *Milyen vezetői stílussal kívánja elérni a rugalmasabb, feszítettebb munkát az erdészetben?*

- Én csapatmunkaként képzelem el az erdészet vezetését. Munkatársaimat igyekszem meggyőzni és anyagilag is érdekeltté tenni. Tervezem egy olyan prémiumrendszer bevezetését, ami kifejezetten az erdőművelés minőségének javítására ösztönöz majd. Ez az összeg akár a 70 ezer forintot is elérheti évente.

Bár a jövőben az erdőművelés válik legfontosabb ágazatunkká, a Vadaskert működtetésével a vadászat színvonalának fejlesztése is céljaim közé tartozik. A külföldiek vadásztatásában elsősorban a törzsvendéggárda erősítése és a nekik nyújtott szolgáltatások színvonalának emelése lesz a jövő feladata. Fafeldolgozó ágazatunkban gondot okoz a piac bizonytalansága. Piackutatást kell végeznünk, és át kell gondolni a szervezeti-működési rendszert. Ésszerűbb helyki-

Rencz János, a régi és Ujsághy Gyula, az új erdészetvezető

használással, jobb munkaszervezéssel - véleményem szerint - költségmegtakarítást tudunk elérni. Mindegyik ágazatunknál fontosnak tartom a géppark megújítását. Az így befektetett összegek részben megtérülnek a javítási és üzemeltetési költségek csökkenése, illetve a régi, de még üzemképes gépeink értékesítése révén.

- *Milyen elképzelései vannak a közjóléti feladatok megoldására?*

- Úgy érzem, egy „prés” szorításában vagyunk, hiszen a gazdasági

helyzet romlásával a társadalmi igény fokozódik, ugyanakkor ennek kiszolgálása milliós tételeket igényel. Ennek a különlegesen szép idegenforgalmi területnek a fenntartása nem lehet erdészeti üzemi feladat. Meg kell találnunk a megfelelő anyagi fedezetet. Az erdészet területén megalakuló önkormányzatokkal szeretnénk jó együttműködést kialakítani, s a problémákat együtt megoldani környezetünk megőrzése és szépítése érdekében.

- Németh -

Natours Travel

Profiltisztítás után

- *Hogyan állja meg helyét a Natours Travel az egyre erősödő piaci versenyben?* - kérdeztük **Csorba Miklós** igazgatót.

- Idei tevékenységünk a várakozásnak és annak a középtávú tervnek megfelelően alakult, amely pontosan kijelöli az utazási iroda funkcióját és **elválasztja egymástól a versenyorientált és az ebbe a körbe nem illő tevékenységeket**. A versenyszférába sorolhatjuk magát az utazási irodát, az autós kempinget és a vendéglátó egységeket. A korlátozott versenyszférába tartozik az olcsó turistaház, s kívül esik ezen a körön a közjóléti tevékenység, az ingyen vagy jelképes belépődíjgyel működő szolgáltatások. A Natoursnál végbement profiltisztítás eredményeként ebben az évben a nyereséget természetesen nem termelő Erdői Művelődés Háza és a természetvédelmi tábor a **Visegrádi Erdészethez** került át.

A jelentős konkurencia ellenére utazási irodánkkal sikerült betörnünk a piacra. Új ágazatok indításával jó eredményeket értünk el. A nyári hónapokban **szállodaként működtettünk egy kollégiumot** a belvárosi Cukor utcában, ahol szinte maximális volt a telítettség. Vásároltunk egy Suzuki mikrobuszt, amellyel Budapest területén **mozgó pénzváltást** biztosítottunk és családi városnézéseket szerveztünk. Ezek a néhány hónapig élő akciók nyereségükkel bizonyították az ötletek életképességét.

Növeltük **beutazó csoportjaink** számát. Elsősorban német és skandináv területekről érkeznek vendégeink. Sajnos a kiutazási lehetőségek a valutakeret szűkössége miatt korlátozottak. Elsősorban 1-2 napos utakat szervezünk Bécsbe, Velencébe és Tarvisioba. Áraink a legalacsonyabbak közé sorolhatók, mi ugyanis azt az elvet követjük, hogy inkább kevesebb haszonnal, de több csoportot utaztassunk. Ezen kívül szerveztünk néhány hosszabb, erdészeti szakmai utat is.

- *Hogyan látja a Natours jövőjét?*

- Agresszívabb üzletpolitikával, lehe-

tőségeink feltérképezésével és jobb kihasználásával - úgy gondolom - további eredményeket érhetünk el.

A visegrádi Fellegvárban idén kialakított **pavilonsorban** a büfé, fagylatoló, ajándék- és édességbolt mellé költözik majd a **bányatelepi irodánk**, amely remélhetőleg fokozni tudja tevékenységét. Az iroda fejlesztésére az előprivatizációs törvény is kényszerít bennünket, mert igen valószínű, hogy néhány egységünket elveszítjük. Új együttműködési és szervezeti formákat keresve próbáljuk pótolni a veszteséget. Nagyobb hangsúlyt fektetünk majd az ügynöki tevékenységre: jutalékért más irodák útjait is áruljuk.

A Parkerdőgazdaságon belül - az erdészetekkel szorosabban együttműködve - a még hasznosítható tartalékok feltárásában látunk komoly lehetőségeket. Gondolok itt a vadászházak szenonon kívüli értékesítésére vagy erdei programok, például piknik, arborétumlátogatás szervezésére. Szeretnénk külföldön is megjelenni erdészeti szakmai programjainkkal.

Terveink megvalósítását gátolja, hogy **létszámunk kicsi**. Még öt szakértett munkatársra volna szükségünk, de igen nehéz jó nyelvtudással és idegenforgalmi vagy számviteli végzettséggel rendelkező munkaerőt találni.

N.Zs.

Incső

Bezárni vagy megmenteni?

Amint lapunk májusi számában részletesen foglalkoztunk vele, vállalatunk azt tervezte, hogy októbertől - **Interfa Faipari és Kereskedelmi Kft** néven - magyar-német vegyesvállalattá alakítja át az incsői fafeldolgozó üzemet. Német partnerünk igen előnyös ajánlatot adott: az elképzelt szerinti korszerű technológiát telepített volna incsőre, s egyúttal az üzem termékeinek nyugati exportját is garantálta.

Sajnos, könnyen lehet, hogy ez a terv nem fog megvalósulni. A német fél - az érvényes előszerződés ellenére - halogatja a vállalkozás beindítását, s várható, hogy véglegesen **visszalép**.

Incső sorsa így újra nyitott kérdésé vált. Az üzem évek óta veszteséges, **eszközállománya elavult, termékei (fűrészárú, csaphornyos parketta, bútortéc) nem versenyképesek**. Az utóbbi időszakban - amely az átalakulás jegyében átmeneti periódusnak tűnt - a létszám és a termelés jelentős

korlátozásával, illetve bér munkák vállalásával igyekeztek javítani a gazdaságosságát, de incső még így is a legveszteségesebb egységünk.

A súlyos gondok ellenére, a vállalatvezetés továbbra is a kapacitás, a munkalehetőség megmentése mellett foglalt állást. A **BUVAD** átcsatolása után a vállalatvezetés megtehetné volna, hogy **bezárja** ezt a menthetetlennek látszó üzemet, de a Parkerdőgazdaság nagyon fontosnak tartja - a gazdaság teherviselő képességének figyelembe vételével - a munkahelyek megőrzését. Ha a tervezett vegyesvállalatot nem is sikerül kialakítani, más társakkal, befektetőkkel remélhetően korszerűsíthető, gazdaságossá tehető az üzem. Parkerdőgazdaságunk kész akár bel-, akár külföldi partnerekkel társulni incső megmentése érdekében, s szóba került az is, hogy a várható privatizáció során az üzem dolgozói is tulajdonrészt szerezhessenek.

sé-

Eddig három aranyérmes trófea

Verseny a vadászvendégekért

A tervezettnél kevesebb bevételt és nyereséget ígér az idei vadászszезон. Most kezdti igazán éreztetni hatását az, hogy a környező országokban (és hazánkban is) sok, korábban zárt vadászterületet nyilvánossá tettek, így a nyugati vadászvendégek sokkal több lehetőség között választhatnak. A szezon eddigi tapasztalatairól és a jövő évi kilátásokról Járási Gábor osztályvezetővel beszélgettünk.

- Az év első kilenc hónapjának eredményei alacsonyabbak a tervezettnél. Az egész évi előirányzathoz képest a belföldi vendégektől származó tervezett árbevétel csak 59 %-osan, a külföldi vendégektől származó bevétel pedig 47 %-osan teljesült. Költségeink viszonylag jól alakultak, így - az alacsony forgalom ellenére is - a nyereségráta 19 % körül alakul majd - mondta előljáróban Járási Gábor. - A parkerdőgazdálkodás bővítésének feltétele a vadállomány apasztása, ezért igen magasak az idei kilövési terv mutatói. Ezt a feszített tervet az erdőfelügyelőség is erősen szorgalmazta, mert a vadkár igen nagymértékű az erdeinkben. Tervezzük, hogy 1991-től a vadkár költségeit a vadászati ágazat fogja viselni, ezáltal eredményeink realisabbá válnak.

- Számszerűen hogyan alakult a vadkilövés?

- 224 őz kilövését terveztük, ebből 206 került puskavégre. Dámból a tervezett 55 helyett 35-öt, muflonból 260 helyett 170 lőttek ki. Az utóbbi különösen alacsony szám. Az árbevétel-kiesés főleg a Telki Erdészeti sűjtja. Vaddisznóhajtással próbáljuk ellensúlyozni a kiesett bevételt. A terven felül szervezett vadászatonkat már le is kötöttük.

- Hogyan tervezik a helyzet javítását a következő évben?

- Sajnos, felül kell vizsgálni árainkat, realis árjegyzéket kell készítenünk. Főleg a muflon eladási ára magas, ha összevetjük a Mátra és a Mecsek árival. Tapasztalataink szerint nincs igény 20-30 márkás ebédre, ezért a szállás és az étkezés díját egybevonva, alacsonyabb áron akarjuk megállapítani. A vadkilövés mértékét továbbra is fokoznunk kell, egészen addig, amíg a vadállomány nem igazodik megfelelően az erdő vadeltartó képességéhez. Ha végre elérjük az optimális állapotot, megszűnnek az olyan többletmunkák, mint például az állandó kerítés-karbantartás. Parkerdőgazdaságunk közjóléti feladatai is megkövetelik a kerítések mielőbbi lebontását, de a jelenlegi nagy létszámú vadállomány mellett erre még nincs lehetőség. Ha a vadállomány kellően lepadt, a távolabbi jövőben intenzív vadgazdálkodás kialakításával tartható megfelelő eredmény szinten a vadászati ágazat. A visegrádi szarvaskert mintájára minden erdészetünkben szeretnénk ilyen vadaskerteket létrehozni, ahol foly-

tathatjuk az intenzív vadtartást és a vadásztatást.

Megoldást kell találnunk a Gödöllői Erdészeti vadászati tevékenységének válságos helyzetére is. Itt elsősorban apróvaddal foglalkoznak, ami nagyon munkaigényes, s nem hozta meg a várt eredményt. Felül kell vizsgálnunk a területen működő Vadbiológiai Kutató Intézet és a Silvanus Vadásztársaság gazdálkodását. Nem tartható fenn tovább az az állapot, hogy e társaságok úgy működnek a Parkerdőgazdaság területén, hogy semmilyen árbevételt nem hoznak nekünk.

Jövőre is folytatni kívánjuk a nagy terítékű vaddisznóvadászatonkat, amelyek naponta akár 35-55 ezer forintos

(Folytatás a 14. oldalon.)

(Folytatás a 13. oldalról.)

árbevétel is hoznak. Támogatjuk a valkói és a budapesti erdészet együttműködését: a főváros területén élve fogják be a vaddisznókat (itt a nagy turista-forgalom miatt veszélyes lenne vadászatokat szervezni), majd a vadat átszállítják a valkói területre, ahol szabadon engedve már vadászható. Rendszeres orvosi vizsgálattal akadályozzuk meg, hogy a tbc-s állatok megfertőzzék a valkói állományt.

- Milyen kimagasló vadászati eredményről számolhat be?

- Ebben az évben eddig három aranyérmes trófea akadt. Egy 10,5 ki-

logrammos gím, egy 86 centiméteres kos és egy 3,5 kilogrammos dám kilövésével, Valkó és Bajna területén érték el ezt az eredményt.

- Milyen a kapcsolatuk a Kettner-Pilis kft-vel?

- Véleményem szerint az iroda nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. A Kettner cég vendégköre, amely általában az alsó középosztály csoportjaiból verbuválódik, nem elég megbízható. Nagyon sok vadászatot lemondtak, ráadásul 1-2 nappal a kitűzött időpont előtt, amikor már lehetetlen új vendéget szervezni. Az iroda alig tudott új vendégeket hozni, lényegében csak az álta-

lunk hozzájuk irányított törzsvendégeket képesek közvetíteni. Nem tartom jó megoldásnak azt sem, hogy a Kettner iroda közvetlenül a területekre szervez, mert így a vadászatokat nehezebb koordinálni a központban. Véleményem szerint a Kettner-Pilis egyelőre nem tud igazán megküzdeni az egyre erősödő cseh-lengyel konkurenciával, s drágább is, mint például a nagy tekintélyű és széles körben ismert MAVAD. A jövőben - több irodán keresztül - törzsvendégeink körét igyekszünk gyarapítani, növelve a vadászatok és az ellátás színvonalát.

N.Zs.

Az erdősítések műszaki átvételének tapasztalatai

Katasztrofális aszálykár

A folyamatban lévő erdősítések állapotának, késztségének ideji felmérése azt mutatja, hogy erdőművelésünk változatlanul súlyos szakmai gondokkal küzd. Ennek természetes velejárójaként egységáras erdősítéseink tervezett 27,7 millió forintos eredményjavulásától 3,2 millió forinttal elmaradtunk, pedig a tervezett 270 hektárral szemben 492 hektár erdőt adtunk át befejezettként.

Az így képződött 8,7 millió forintos árbevétel-többlettel azonban szemben áll a folyamatban lévő erdősítések állományváltásának 11,9 millió forintos csökkenése. Ez annak tükrében különösen súlyos következmény, hogy mesterséges erdősítési feladatunkat 53 hektárral túlteljesítettük. Befejezettként átadott erdeinkből csak 440 hektár a pénzügyileg értékelhető, 52 hektárt érték nélkül adtunk át. Figyelembe véve, hogy ezen erdők nagy része tölgy, illetve cser célállomány-termőhelyű, ez a szakmai kompromisszum hozzávetőleg 3,5 millió forint árbevétel-kiesést jelent. Sajnos, pénzügyileg elszámolható, befejezett erdeink között is sok az olyan, ami nem üti meg a tanult normák szerinti szakmai mértéket.

Hasonló a helyzet többéves erdősítéseinknél, amelyek többségének állapota, fejlettsége elmarad attól a szinttől, amely készültségi besorolásukból kö-

vetkezne. Ennek és az ideji nagy mértékű túlteljesítésnek is következménye, hogy - teljesen érthető szakmai megítélés alapján - idén rendkívül alacsony, mindössze 140 hektár az 1991-ben befejezésre szánt erdőrészeletek összterülete.

A befejezett erdők ideji jelentős túlteljesítése az erdősítési hátralék alakulására jótékony hatással volt. A hátralék az elmúlt évi 514 hektárral szemben most 467 hektár, s ezt további 35 hektárral csökkenthetik a kétévessé előlépett erdőfelújítást pótló erdőtelepítéseink.

A folyamatban lévő erdősítéseink állományában tapasztalható - s nem a többletbefejezésekkel összefüggő - visszaesés elsősorban a gazdálkodás körébe tartozó szakmai hibák és mulasztások (ezen belül a súlyos vadkár) és a korábbi évekhez képest nagy mértékű aszálykár következménye.

Bár a jobb munkaerő-ellátottság következtében a korábbi évekhez képest az erdőápolásoknál tapasztalható javulás, két gond alapvetően nem változott. Az egyik: az összes ápoláson belüli gépi (sorközi) ápolások szinte hiánytalan elvégzése mellett a kézi ápolások viszonylag szerényebb teljesítése. A

másik probléma: az ápolások nagy részének megkésetten, nem a megfelelő időszakban történő elvégzése.

A viszonylag jobb ápoltság - amint az várható is volt - több erdőrészeletben felbontotta a fátylat az ott eddig elképzeltnél kisebb-nagyobb mértékben szerényebb sikerességről, s ez különösen két erdészetnél érzékenyen befolyásolta a befejezetlen állományváltás alakulását.

Az erdei vadkár mértéke az előző évinél magasabb. A 46 hektárnyi mennyiségi és a 437 hektárnyi minőségi vadkár együttesen - óvatos becslés szerint is - 5 millió forint veszteséget jelent. Az erdei károk alakulását tekintve még nem mutatkozik javulás az erdő és az eltartható vad viszonyában. Sok erdősítés-védő kerítésen belül is változatlanul tapasztaltunk vadkárt.

79 hektár mennyiségi, 13 hektár minőségi aszálykárt rögzítettek a bizottságok. Ez az országos minősítés szerint is természeti katasztrófának számít és hozzávetőleg 4 millió forint összegű kár forrása. Azt is hozzá kell tenni azonban, hogy a kiszáradt csemeték jelentős hányadánál az aszály mellett kimutathatók lettek volna az annak hatását súlyosbító szakmai hibák és mulasztások is.

Szommer József

Lenyűgöző választék

Austrofoma '90

Idén negyedszer kerül sor az erdészeti gépek és eszközök ausztriai se regszemléjére, Magyarországon is egyre ismertebbé váló nevén az Austrofoma kiállításra, amelyet három évenként rendeznek meg. A 400 hektáros területen, 30 bemutató helyen és a kiállítási központban 40 osztrák és más külföldi gyártó és forgalmazó cég mutatta be működés közben a különféle, de főleg a hegyvidéki erdőgazdálkodás számára ajánlott gépeket, berendezéseket, eszközöket, szerszámokat, valamint a vegyszereket, felszereléseket és öltözékeket.

Az idei rendezvény jelszava „a kíméletes fakitermelés” volt.

Ennek megfelelően mutatták be az új megoldásokat, általában jól megközelítve a jelszóba foglalt célt.

A kiállítás „főszereplői” a kötélpályák és a kötélدارuk voltak. Tízféle berendezéssel szállították a különféle méretű és választékú anyagot hegyről és hegyre, félig és teljesen függesztve.

A berendezések következő nagy csoportját a csörlők és csörlős traktorok adták. Közismert márkákkal találkozhatunk közöttük, így STEYER, MERCEDES-UNIMOG, HOLDER, FENDT gépeket egyaránt láttunk, de helyet kapott ebben a rangos társaságban a rádióirányításos DFU-300-as és a ZETOR-

BERGER is. A szakemberek új gyármányokkal is megismerkedhettek, például a japán IWAFUJI és KUBOTA kistraktorokkal.

A motorfűrészeket, mint elvileg végtelen hosszúságú kötélcsörli-meghajtókat és mint tisztító, ápoló eszközöket mutatták be. A kiállítók felvonultattak továbbá darus kihordószerelvényt, kis gallyazó daraboló processzort, fatörzset kímélő kényelmes famászó szerkezetet, műanyagszálas törzsszorító hevedereket, vonszolás károsítást csökkentő műanyag rönkpacusot és vályút, a környezetben felszívódó gépjármű-kenőanyagot és „biodízelt”, valamint a legőszibb erőforrást - a lovat - új vonszoló szerkezettel.

Az önfelterhelő szállító gépkocsiszerelvényeken lévő farszerelt daruk nagyrészt ismerős gyártóktól származtak, így HIAB-BERGER, PENZ, EPSILON gyártmányokat láthattunk.

Nemcsak gazdasági, hanem technikai szempontból is figyelemre méltó volt, hogy a lehető legkevesebb ember kezeli a gépeket. Például a kötélpályák fogadóállomásán egyetlen munkás dolgozik a kötélrendszerrel és az anyagot félrerakó daruval. Más gépeknél nemcsak a csörlőket, de a dízelmotorokat is távolról, rádióval indították, illetve állították le.

Bemutattak olyan területeket is, amelyeket - a fenyőcsemeték védelme érdekében - a tisztítás során szelektív vegyszerrel kezeltek. Láthattunk számos útépitő és karbantartó kisgépet, s megfigyelhettük, hogy a traktorokon általánosan elterjedt a terepláncok használata.

A rendezők gondoskodtak a technológiai feladatok, az erősen szabdalat terrep és alkalmazott technika összehangolásáról, célszerű kiválasztásáról. A bemutatóhelyeken minden ismert erdőművelési, fahasználati tevékenységben a legalkalmasabb gép, berendezés dolgozott. Akinek a gép ára nem jelent gondot, bizony igen nehezen választhatja ki a legjobbakat a sokféle, közel azonos paraméterű gép közül.

Külön említésre méltó, hogy a rendezvényt kitűnően előkészítették, szervezték. A bemutatóhelyeket körforgalomban közlekedő mikrobuszokkal lehetett meglátogatni. Dekoratív, tájba illő eligazító táblák és jól használható prospektusok segítettek a tájékozódásban. A résztvevők egybehangzó véleménye szerint két teljes nap volt szükséges az összes látnivaló megfelelő mélységű tanulmányozására.

- Dobay -

Tisztelt Kollégák!

A nyár folyamán szűk baráti-munkatársi körben emlékeztünk meg Kósa Ernő kerületvezető erdészről, akit munkája közben, 1989. július 14-én, az erdőben ért el a halál.

A Bajnai Erdészet (a terület jelenlegi gazdája) segítségével a volt kollégák emlékoszlopot állítottak Kósa Ernő tiszteletére a Bajót 5/c erdő részben. Pap Mihály nyugalmazott erdészvezető meleg szavakkal emlékezett Kósa Ernőre, s külön felhívta a nála jóval fiatalabbak figyelmét az erdész barátság erősí-

tésére, ápolására. Ehhez kapcsolódóan javasoltam, hogy a hely, ahol most emlékezünk, legyen egyúttal erdész emlékhely is. Ezt a gondolatot a legjobban úgy tudnánk megvalósítani, ha minden évben egy alkalommal, szakmai-baráti összejövetel keretében elhelyeznénk mindazon erdész, erdő- és faipari mérnök kollégák emléktábláját, akik a Parkerdőgazdaság dolgozói közül az előző évben elhunytak. Az ügy gondozását felvállaltam, szeretném, ha a gondolat általános támogatást kapna. Egyúttal

jelzem, hogy már többen egyetértettek velem.

Az emlékezést az OEE helyi csoportja rendezné, a Parkerdőgazdasággal egyeztetett program keretében. Zádor Oszkár kolléga, a Bajnai Erdészet vezetője ígéretet tett, hogy a környezetet emlékhelyhez méltóan, megfelelően fogja kialakítani.

Várom kedves kollégáim véleményét javaslatomtól.

Erdészüdvözlettel:

Erdős Péter

Hírek

NYUGDÍJBA VONULT

Nyulasi Józsefné, a Lepencei Fafeldolgozó Üzem dolgozója,

Rencz János, a Visegrádi Erdészet vezetője.

Nyugdíjas munkatársainknak megérdemelt, jó pihenést kívánunk!

KINEVEZTÉK

Petrovics Gyulát a Bajnai Erdészet kerületvezető erdészévé,

Tóth Józsefet az Incsői Fafeldolgozó Üzem vezetőjévé.

MEGSZŰNT

A MUNKAVISZONYA

Baloghné Mihály Ágnesnek, dr. Márton Józsefnek és Sággy Jánosnénak a központ dolgozói közül,

Csizmadia Jánosnak, Jászai Sándornak, Székely Lászlónak, Ugrai Ákosnénak és Weckermann Jánosnak a Főépítésvezetőség dolgozói közül,

Bakon Lillának, Kiss Sándornak és Simonits Andreának a Natours dolgozói közül,

Cziczka Jánosnak, az Incsői Fafeldolgozó Üzem dolgozójának.

KÉT ÉVTIZED UTÁN

Több, mint húsz esztendeig dolgozott megszakítás nélkül a Lepencei Fafeldolgozó Üzemben a most nyugalomba vonult Nyulasi Józsefné. Azok közé tartozik, akik a legnehezebb időkben is kitartottak legnagyobb üzemünkben, keményen, pontosan végezve sokszor egyhangú munkájukat. Segítette a fiatalokat, az új belépőket, megtanította őket a szakmai fogásokra.

Nyulasi Józsefnének jó egészséget, jó pihenést kívánunk nyugdíjba vonulása alkalmából.

A kerülő

Amióta fa és tulajdon egyidőben létezik, tetézve a tűz ismeretével, továbbá az ember tartósan leszállt lombos lakóhelyéről, azóta bizonyosan létezik a falopás is. Persze, kérdéses, lopás-e egyáltalán, ha ki-ki visszavágyik ősei környezetéhez, s ha másképpen nem megy, hát a fa megy az emberhez!?

Nos, a lopott fa felhasználását illetően a leggyakoribb a tüzelést, fűtést szolgáló lopás, a legritkább viszont a falopás örömet szolgáló, mondhatni öncélú falopás. A kettő közötti széles mezsgyén helyezhető el a fenyőfa decemberi lopása karácsonyfa gyanánt, azaz a szeretet ünnepének szimbóluma a lopás szeretetének szimbóluma lesz.

Ennek az átváltozásnak a megelőzésére vesszük igénybe a nyugdíjas, de rendkívül lelkes Dezső bácsi szolgálatait, úgy december elejétől karácsonyra virradóig a V-tanya környéki fenyvesek védelmére. Dezső bácsi szikár, csontos arcú, középmagas, illetve nem túl alacsony ember, rövidre nyírt, ritkuló ősz hajából semmi sem látszik a fekete csapott kalap alól. Vastag, fekete keretes szemüvege mintha a két mély ráncot is összetartaná az orra körül. A hideg levegőtől kipirosodik az arca, de ugyanilyen színváltásra képes egy-egy szilvórium után is. Persze, a szilvóriumhoz az általában szigorúan összezárt keskeny szájnak csücsörödnie kell.

Így, karácsony közeledtével boldog-boldogtan próbál maga választotta fenyőfához jutni - amelyen hajnalban még rigó dermedt -, első sorban az erdészetvezető kegyeibe férközve. A boldogok közül azok, akik a láthatatlan, „jó nexus” feliratú tábla alatt sorakoznak, hozzájutnak a kegyes adományhoz. Többségük a reggel behozott, frissen kivágott fácskák közül válogathat. Némelyi-

kük még ennél is becsesebb kiszolgálást élvez, az erdészetvezető igazgatja a gyakornokot, hogy egy ilyen és ilyen karácsonyfát hozzon Dezső bácsitól. Az ifjú ember már repül is a tanyához a terepjáróval. Odaérve, még le sem áll a motor, már az ajtónál terem Dezső bácsi, illendő köszönés és bemutatkozás után a gyakornok rátér jövelele céljára, de megtapasztalhatja, hogy Dezső bácsi - bizony - nehéz eset. Párbeszédük így rekonstruálható.

- Dezső bácsi! Az erdészetvezető kéri, hogy egy ilyen és ilyen karácsonyfát tessen kiadni!

- Nem úgy van az, fíjjam! Ha ú kééri, akkor méér nem jön ki érte?

- Ej, Dezső bácsi, hát vendége van, azért küldött engem!

- Ha téged küldött, hát adott-e pappirt róla?

- Dehogy adott, Dezső bácsi, de miért is adott volna!? Nézze, én ősz óta gyakornok vagyok az erdészetnél!

- Azt báárki monhattya! - fog ki újra az öreg a próbán.

- Nem csapom én be, Dezső bácsi! Ha nem hiszi, nézze, itt az igazolványom, nézze, mi van beleírva? Hol dolgozom?

- Honnan tuggyam, nem tuok olvasni!

Apatóczy István

PARKERDŐGAZDASÁG
A Pilisi Állami Parkerdőgazdaság vállalati lapja.

Megjelenik: kéthavonta.

Felelős kiadó:

a MONTEDITIO KFT.

ügyvezető igazgatója.

Szerkeszti: a szerkesztő-

bizottság. Elnöke: Márkosi

Lajos. Felelős szerkesztő:

dr. Sébor József.

Nyomdai munkák:

Monteditio Kft.